

AKADEMIA WSB											
Kierunek studiów: Psychologia											
Przedmiot: Psychologia rozwojowa w pełnym cyklu życia											
Profil kształcenia: praktyczny											
Poziom kształcenia: studia jednolite magisterskie											
Liczba godzin w semestrze	1		2		3		4		5		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Studia stacjonarne (w/ćw/lab/pr/e)*			30w, 30ćw	30w, 30ćw							
Studia niestacjonarne (w/ćw/lab/pr/e)			20w, 20ćw	20w, 20ćw							
JĘZYK PROWADZENIA PRZEDMIOTU	Polski										
WYKŁADOWCA	Dr Jadwiga Kamińska – Reyman Mgr Mirosława Bochner										
FORMA ZAJĘĆ	Wykład, ćwiczenia										
CELE PRZEDMIOTU	Celem zajęć jest dostarczenie wiedzy na temat teoretycznych aspektów rozwoju człowieka w całym cyklu życia oraz we wszystkich sferach jego rozwoju.										
Odniesienie do efektów uczenia się		Opis efektów uczenia się						Sposób weryfikacji efektu uczenia się			
Efekt kierunkowy	PRK										
WIEDZA											
Ps_W11	P7S_WG		Zna wybrane teorie rozwoju psychicznego człowieka. Zna biologiczne, psychiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju człowieka w ciągu całego cyklu życia. Ma wiedzę na temat tego jak przebiega rozwój człowieka w poszczególnych fazach jego rozwoju od okresu prenatalnego aż do śmierci. Zna zadania rozwojowe każdego etapu życia, jego potencjał, zagrożenia i trudności. Ma wiedzę na temat działań wspierających prawidłowy rozwój człowieka.					Test wiedzy			
Ps_W13	P7S_WG		Posiada wiedzę na temat złożonych powiązań pomiędzy opisywaniem źródeł trudności rozwojowych oraz działaniami wspierającymi rozwój człowieka w poszczególnych sferach rozwoju oraz w poszczególnych etapach jego życia a koncepcjami osobowości.					Test wiedzy			
UMIEJĘTNOŚCI											
Ps_U06	P7S_UW		Potrafi dokonać rozpoznania, opisanie i wyjaśnienia wpływu czynników na rozwój człowieka w poszczególnych etapach jego życia. Potrafi wykorzystać w tym celu teoretyczną podbudowę z zakresu psychologii ewolucyjnej, międzykulturowej i biologicznych podstaw zachowania człowieka.					Studia przypadku			
Ps_U09	P7S_UW		W odniesieniu do każdego okresu rozwojowego człowieka potrafi wskazać czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące rozwój jednostki. Potrafi przeprowadzić diagnozę rozwoju w określonych obszarach rozwoju. Potrafi dokonać oceny					Studia przypadku			

		rozwoju człowieka na różnych etapach życia.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
Ps_K01	P7S_KK	Jest gotów do uznawania roli naukowej wiedzy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie wyjaśnienia wpływu czynników psychicznych i społecznych na rozwój człowieka	Ocena wypowiedzi
Nakład pracy studenta (w godzinach dydaktycznych 1h dyd.=45 minut)**			
Stacjonarne udział w wykładach = 60h udział w ćwiczeniach = 60h przygotowanie do ćwiczeń = 50h przygotowanie do wykładu = 50h przygotowanie do zaliczenia/egzaminu = 62h realizacja zadań projektowych = e-learning = zaliczenie/egzamin = 2h inne (określ jakie) = 16h (konsultacje) RAZEM: 300 Liczba punktów ECTS: 12 w tym w ramach zajęć praktycznych: 6		Niestacjonarne udział w wykładach = 40h udział w ćwiczeniach = 40h przygotowanie do ćwiczeń = 35h przygotowanie do wykładu = 35h przygotowanie do zaliczenia/ egzaminu = 144h realizacja zadań projektowych = e-learning = zaliczenie/egzamin = 2h inne (określ jakie) = 4h (konsultacje) RAZEM: 300 Liczba punktów ECTS: 12 w tym w ramach zajęć praktycznych: 6	
WARUNKI WSTĘPNE			
TREŚCI PRZEDMIOTU (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)		Treści realizowane w formie bezpośredniej: <ol style="list-style-type: none"> 1) Przedmiot i zadania współczesnej psychologii rozwojowej - pojęcie rozwoju i zmiany rozwojowej, podstawowe założenia rozwoju psychicznego człowieka, rodzaje zmian rozwojowych, czynniki rozwoju 2) Koncepcje i teorie rozwoju psychicznego człowieka - psychoanalityczne koncepcje rozwoju człowieka, behawiorystyczne teorie rozwoju człowieka, teorie poznawcze rozwoju, kompleksowe modele i koncepcje rozwoju 3) Prenatalny okres rozwoju człowieka – rozwój fizyczny i jego determinanty, rozwój psychoruchowy, rozwój układu nerwowego, nabywanie indywidualnych cech 4) Wiek niemowlęcy – zmiany rozwojowe w pierwszym roku życia dziecka, procesy poznawcze, uczuciowość, zadania rozwojowe, warunki niezbędne do prawidłowego rozwoju 5) Specyfika wieku poniemowlęcego – rozwój fizyczny i motoryczny, rozwój emocjonalny, rozwój mowy i komunikacji, kontakty społeczne, rola zabawy, czynniki stymulujące prawidłowy rozwój, zadania rozwojowe 6) Wiek przedszkolny – rozwój społeczny i emocjonalny, procesy poznawcze, aktywność ruchowa oraz zabawa i jej funkcje, dziecięce teorie umysłu, zmiany osobowości i kształtowanie moralności dziecka, zadania rozwojowe 7) Wiek szkolny – doświadczenia społeczne, rozwój osobowości i sfery uczuciowej, zmiany w sferze aktywności dziecka, dojrzałość szkolna, podstawowe trudności występujące w okresie wieku szkolnego, zadania rozwojowe 8) Wczesna adolescencja – rozwój fizyczny, procesy poznawcze, rozwój społeczny, krystalizowanie się tożsamości, kształtowanie światopoglądu 9) Późna adolescencja – stabilizacja uczuciowa, rozwój związków interpersonalnych, aktywność społeczna, autonomia moralna, zadania rozwojowe, podstawowe trudności wieku adolescencji, wpływ stereotypów związanych z płcią na przebieg socjalizacji 10) Wczesna dorosłość – zmiany fizyczne, rozwój poznawczy, rozwój społeczny, zmiany w osobowości, zadania rozwojowe, nowe role społeczne (rodzina, aktywność zawodowa), specyficzne trudności okresu wczesnej dorosłości 	

	<p>11) Średnia dorosłość – zmiany somatyczne, zmiany czynności poznawczych, aktywność zawodowa, życie rodzinne, zmiany nastawienia wobec siebie i świata, zadania rozwojowe, trudności okresu średniej dorosłości (kryzys środka życia, syndrom „pustego gniazda”), rozwój osobisty i społeczny osób w wieku średnim</p> <p>12) Późna dorosłość – biologiczny i psychospołeczny wymiar starzenia się, osobowość człowieka starszego, mądrość, problematyka postaw wobec śmierci, zasoby i trudności okresu późnej dorosłości, zadania rozwojowe, wieloaspektowość procesu starzenia się</p> <p>13) Rozwój emocjonalny na przestrzeni życia jednostki - jego uwarunkowania i przebieg</p> <p>14) Rozwój społeczny w cyklu życia. Przełomowe wydarzenia życiowe i ich wpływ na rozwój społeczny</p> <p>15) Rozwój osobowości w świetle najważniejszych koncepcji rozwoju – podejście psychodynamiczne, koncepcje neopsychoanalityczne, poznawcze teorie osobowości, podejście humanistyczne, podejście socjobiologiczne</p> <p>16) Rozwój moralny - wybrane konceptualizacje rozwoju moralnego. Podejścia teoretyczne w badaniach nad rozwojem moralnym. Rola języka i procesów społecznych z punktu widzenia konstruowanych znaczeń moralnych. Przeżycia emocjonalne i rozumowanie a zachowania moralne człowieka</p> <p>Treści realizowane w formie e-learning:</p>
<p>LITERATURA OBOWIĄZKOWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ziegler F., Mitchell P., Fundamentals of Developmental Psychology, Routledge 2012 Brzezińska A., Appelt K., Ziolkowska B. <i>Psychologia rozwoju człowieka</i>, Sopot: GWP 2016 • Bee H., <i>Psychologia rozwoju człowieka</i>, Poznań 2004 • Brzezińska A.I., <i>Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa</i>, Gdańsk 2018 • Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), <i>Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne</i>. Tom I, PWN, Warszawa 2022 • Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), <i>Psychologia rozwoju człowieka. Rozwój funkcji psychicznych</i>. Tom III, PWN, Warszawa 2002 • Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), <i>Psychologia rozwojowa człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka</i>, Tom II, PWN, Warszawa 2002
<p>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA (w tym min. 2 pozycje w języku angielskim; publikacje książkowe lub artykuły)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gillibrand R., Lam V., O'Donnell V., Developmental Psychology, Pearson Education Limited, 2016 • Harwas-Napierała B. (red.), <i>Rodzina jako wartość w rozwoju człowieka</i>, Poznań 2009 • Pietrasiński Z., <i>Rozwój człowieka dorosłego</i>, WSiP, Warszawa 1990 • Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., <i>Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne</i>, Tom I, PWN, Warszawa 2006 • Schaffer R., <i>Psychologia dziecka</i>, PWN, Warszawa 2005
<p>PUBLIKACJE NAUKOWE OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZWIĄZANE Z TEMATYKĄ MODUŁU</p>	<p>Pawlas-Czyż S., 2016: <i>Jakość życia seniorów w obliczu choroby. Znaczenie opieki nieformalnej w konfrontacji z chorobą onkologiczną w okresie późnej dorosłości</i> [w:] M.Herudzińska, I.Błaszczak (red.), <i>Znane i nieznanne oblicza starości jako obszar wyzwań dla społeczeństw XXI wieku</i>, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-7583-707-0, s. 284 - 297</p> <p>Pawlas-Czyż S., 2019, <i>Praca socjalna na rzecz osób starszych. Metoda case work we wsparciu seniorów chorujących onkologicznie</i>, Praca Socjalna 5, PL ISSN 0960-3480, s. 61-84</p> <p>Pawlas-Czyż S., 2015: <i>Metody pracy z seniorami</i>, Polityka Senioralna nr 2, ISSN 2391-4203</p> <p>Pawlas-Czyż S. 2012: <i>Psychospołeczne wyznaczniki sytuacji dziecka w rodzinie z problemem</i></p>

	<p><i>choroby terminalnej – możliwości instytucjonalnego wsparcia</i> [w:] Kromolicka B., (red.) 2012. Z pomocą człowiekowi. Wsparcie i opieka w sytuacji nieuleczalnej choroby. Toruń: Wydawnictwo edukacyjne: Akapit, ISBN 978-83-89163-95-0, s. 115- 132</p> <p>Pawlas-Czyż Sabina, 2007: <i>Kryzys tożsamości a uzależnienie od związków</i>, Wychowanie na co dzień, Nr 10-11, Toruń: Akapit, ISSN 1230-7785, s. 13-17</p> <p>Pawlas-Czyż Sabina, 2008: <i>Wsparcie dziecka i rodziny dotkniętej bezrobociem</i>, Praca Socjalna nr 1, PL ISSN 0860-3480, str. 102-114</p> <p>Pawlas-Czyż Sabina, Dzienniak-Pulina D., 2008: <i>Spojrzenie dwóch generacji na starość i proces starzenia się</i>, Praca Socjalna nr 4, lipiec-sierpień 2008, PL ISSN 0860-3480, s. 93-115</p> <p>Pawlas-Czyż Sabina, 2008: <i>Przeciw ageizmowi. O potrzebie wzmocnienia społecznej pozycji człowieka starego</i>, Wychowanie na Co Dzień, Nr 7-8, lipiec-sierpień 2008, ISSN 1230-7785, str. 32-36</p> <p>Pawlas-Czyż Sabina, 2008: <i>Rozpoznanie sytuacji kryzysowej w rodzinie</i>, Praca Socjalna Nr 6, Listopad-Grudzień 2008, ISSN 0860-3480, str. 32-42</p>
METODY NAUCZANIA (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)	<p>W formie bezpośredniej: Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną Studia przypadku Moderowana dyskusja zespołowa</p> <p>W formie e-learning:</p>
POMOCE NAUKOWE	Prezentacja multimedialne, studia przypadku, materiały video
PROJEKT (o ile jest realizowany w ramach modułu zajęć)	<p>Cel projektu: nie dotyczy Temat projektu: nie dotyczy Forma projektu: nie dotyczy</p>
FORMA I WARUNKI ZALICZENIA (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)	<p>I Egzamin: pisemny w formie testu II Zaliczenie: 1) Kolokwium zaliczeniowe 2) Indywidualna praca – opracowanie i prezentacja studium przypadku</p> <p>Warunkiem uzyskania zaliczenia jest zdobycie pozytywnej oceny ze wszystkich form zaliczenia przewidzianych w programie zajęć z uwzględnieniem kryteriów ilościowych oceniania określonych w Ramowym Systemie Ocen Studentów w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej.</p>

* W-wykład, ćw- ćwiczenia, lab- laboratorium, pro- projekt, e- e-learning